

жыве беларусь!

РАДНІЦА

1'90

ВЫДАНЬНЕ МАЛАДАЧАНСКАГА АДДЗЯЛЕНЬНЯ
БНФ "АДРАДЖЭНЬНЕ"

"КОЖНЫ ЧАЛАВЕК МАЕ ПРАВА НА СВАБОДУ ПЕРАКАНАНЬНЯЎ І НА СВАБОДНАЕ
ВЫРАЖЭНЬНЕ ІХ; ГЭТА ПРАВА ўключае СВАБОДУ БЕСПЕРАШКОДНА ПРЫТРЫМЛІВАЦІ СВАІХ
ПЕРАКАНАНЬНЯЎ І СВАБОДУ ШУКАЦЬ, АТРЫМЛІВАЦЬ І РАСПАЎСЮДЕВАЦЬ ІНФАРМАЦЫЮ І ЦІЭІ
ЛЮБЫМІ СРОДКАМІ І НЕЗАЛЕЖНА АД ДЗЯРЖАЎНЫХ ГРАНІЦ".
УСЕАГУЛЬНАЯ ДЭКЛАРАЦЫЯ ПРАВОЎ ЧАЛАВЕКА. АРТ. 19.

ГУЛЬНІ ў ДЭМАКРАТЫЎ

Апошнім часам нашыя гарадскія ўлады вельмі ахвотна скарыстоўваюць у сваёй прапагандае такі козыр, як супрацоўніцтва з "нефармаламі". Яны заяўляюць: "Мы не супраць, зьбірайцеся, абмяркоўвайце свае справы, працуйце". "Крывіч" дзейнічае адкрыта, Маладэчанскае аддзяленьне ТБМ Імя Францішка Скарыны - таксама. Загадчык Ідэалігічнага аддзела гаркама партыі А.А. Выбарцаў неяк заявіў: "А хто забараняе сябрам БНФ "Адраджэньне" працаваць адкрыта?" Але ўсё гэта толькі словы. Справы ж нашых "афіцыйнагаў горада" сьведчаць зусім аб іншым. Возьмем, напрыклад, гісторыю з клубам выбаршчыкаў. Ідэя аб яго стварэньні ўзьнікла неўзабаве пасля мінулых выбараў народных дэпутатаў СССР і больш не зьнікала. Яшчэ перад пачаткам цяперашняй выбарчай кампаніі Ініцыятыўная група з прадстаўнікоў БНФ распрацавала прыкладны статут клуба і зьвярнулася да гаркама камсамола з прапановай далучыцца і супрацоўнічаць. Але камсамол, як вядома, не мае сваёй пазіцыі, свайго пункту гледжаньня, сваіх меркаваньняў. Таму, ад граху далей, ён і перадаў усе гэтыя справы партыйцам. Ідэалігічны аддзел гаркама партыі пайшоў на кантакт з Ініцыятыўнай групай, але тэрмінова пастараўся распрацаваць і навізаць свой праект статута. Акрамя таго, рабілася ўсё магчымае, каб зацягнуць правядзеньне сходу і стварэньне клуба.

Трэба адзначыць, што гаркам правяў выдатныя мабільна-запінныя здольнасьці і на ўстаноўчым сходзе клуба выбаршчыкаў па яго загаду зьявіўся ўвесь партыйна-гаспадарчы актыв горада, вельмі адмоўна настроены супраць "нефармалаў". Калі сябры БНФ пачалі зьбірацца на сход, канфэрэнц-зала цэнтральнай бібліятэкі была ўжо практычна запоўнена партыйнымі функцыянерамі і наменклатурай. Вядома, што ў такіх варунках гаркаму ўдалося адвесці большасьць няўгодных яму кандыдатаў і прасунуць у Савет клуба сваіх

стаўленьнікаў. У Савете клуба з трынаццаці чалавек толькі чвэрць сябраў БНФ.

Але дзеля таго, каб не даць магчымае машынінае рабіць тым членам клуба, якія хочаць актыўна ўдзельнічаць у выбарчай кампаніі, працываецца тактыка зацягваньня часу, бюракратызацыі клуба, рэаўтварэньня яго у нейкі дыскусійны клуб. Нават ад членаў Савета клуба ў выбарчых камісіях хаваюць Інфармацыю (вядома, не ад прадстаўнікоў гаркама). Такім чынам, у цяперашнім сваім выглядзе клуб выбаршчыкаў зьяўляецца "мёртванароджаным дзіцём" і іграе на руку Інтэрэсам партакратыі.

Напрыклад, Саветам клуба былі распрацаваны рэзалюцыі мітынгу, які адбыўся 7 студзеня на гарадзкім стадыёне па Ініцыятыўе Маладэчанскай Рады БНФ "Адраджэньне" і прапанаваны ўдзельнікам у якасьці альтэрнатыўных БНФ. Прыкрываючыся клубам, наменклатура жадае ўзяць пад свой кантроль дзейнасьць БНФ.

Аб якім канструктыўным супрацоўніцтве ўладаў з "нефармаламі" можа ісьці гаворка, калі ўжо аплечаная і набраная аб'ява аб правах дзеньні афіцыйна дазволенага мітынгу ў апошнім момант была зьнята са старонак "Святла камунізму" па званку зьверху. Як можна расцэньваць той факт, што шматтыражка ВА "Электромодуль" "Приборостроитель" не пабаялася даць вялікі і аб'ектыўны артыкул з мітынгу, а "орган гаркама і райкама" абмежаваўся невялікай Інфармацыяй, з якой мала што можна зразумець?

Гэта ўсё гульні ў дэмакратыю напярэдні выбараў. Яны адразу скончацца, калі наменклатура атрымае на Іх верх. Сёньня адзіны выхад - у выбарах сапраўды дэмакратычных дэпутатаў

НІ АДНАГО ГОЛАСУ ПАРТАКРАТАМ І НАМЕНКЛАТУРЫ!

МАЛАДАЧАНСКАЯ РАДА БНФ "АДРАДЖЭНЬНЕ".

ШТО АСВЯТЛЯЕ "СВЯТЛО КАМУНІЗМУ"

А сапраўды, як асвятляе наша "раён-ка" з такой прэтэнцыйнай назвай некаторыя бакі нашага жыцця? Трэба прызнаць, што вельмі аднабакова і тэндэцыйна.

Узяць, напрыклад, "справу" Кедрыка і Белановіча. Выступленне Кедрыка на гарадской партканферэнцыі, ськіраванае супраць мясцовых "прыкартнікаў" і "хросных бацькоў" маладзечанскай мафіі было ацэнена адназначна адмоўна. Пра тое, што камуніста Белановіча (у той час галсунага архітэктара горада) проста не дапусьцілі на канферэнцыю — ні слова! Затое з задавальненьнем быў перадрукаваны аператывна сфабрыкаваны газетай "Мінская праўда" артыкул "Парушыка ў чужым воку" (менавіта сфабрыкаваны, бо такую Інфармацыю журналісту могуць даць толькі вельмі запікаўленьня і высокапастаўленьня асоба з дапамогай "кампетэнтных органаў". Ахвотна паведамляла "Святло камунізму" аб пакараньнях, якія абрушыліся на непакорных, але сьціпла прамаўчала аб тым, што Юры ~~Белановіч~~ Белановіч быў адмоўлены на сваёй пасадзе, што ў выніку бюракратычных гульняў у "рэарганізацыю" яго пасаду скасавалі і расправа за крытыку працягваецца.

У лагодных танах асвятлялася кампанія па выбарах народных дэпутатаў СССР. І хаця "Святло камунізму" не апусьцілася да ўзроўню той жа "Працоўнай славы" (г. Валожын) ва ўскваленні "высокапастаўленага госьця з Менску" Г.С. Таразевіча, але не знайшла і сваёй пазіцыі ў пытаньнях безальтэрнатыўнасьці выбараў, не надрукавала адкрыты ліст суполкі "Крывіч" (зьмешчаны ў "Навінах" БНФ №5), абмежавалася хвалебнымі артыкуламі ў адрас аб'іццельна зацьверджаных кандыдатаў у дэпутаты. Не было Інфармацыі аб шматлікіх парушэньнях закона аб выбарах у ходзе перадвыбарчай кампаніі і саміх выбараў.

Тыя падзеі, якія нельга замаўчаць поўнасьцю, бо яны маюць вялікі грамадскі рэзананс, падаюцца ў настолькі скажоным выглядзе, што ніякай аб'ектыўнай Інфармацыі атрымаць нельга. Так скажам, вельмі мала і сьціплая нататка зьявілася ў "Святле камунізму" пасля ўстаноўчага сходу і стварэньня Маладзечанскага аддзяленьня ТЭМ Імя Францішка Скарыны (дарэчы, першага ў рэспубліцы).

А які быў асвятленьні мітынг па абмеркаваньню законапраектаў па выбарах, скліканы на гарадскім стадыёне па Ініцыятыве Маладзечанскай Рады БНФ "Адраджэньне". Не тое, што здымкаў, нават аб'ектыўнай карэспандэнцыі з гэтага важнага мерапрыемства на старонках "Святла камунізму" не зьявілася! У Інфармацыі "На мітынг" усё выкладзена так, што можна зразумець, быццам

сам бы арганізатарамі былі гаркам партыі і гарвыканкам. Пра БНФ "Адраджэньне" — ніякай згадкі, хаця адна з рэзалюцыяў, прынятых на мітынг, дзе па папярэдніх падліках прысутнічала каля чатырох тысяч чалавек, патрабавала ад Вярхоўнага Савета БССР рэгістрацыі БНФ і публікацыі ў друку яго Статута і Праграмы. Не зьявілася ў газэце і рэзалюцыя, прынятая на гэтым мітынг адносна законапраектаў па выбарах. Ды што кажаць, калі карэспандэнт рэспубліканскага радыё А.Лазоускі выказаў тады сваё неразуменьне таго, што паведамленьне аб мітынг было зьмешчана амаль сярод спачуваньняў, хаця па праву месца яму калі і не на першай старонцы, то ў больш бачным месцы. Ды і ў самой аб'яве, за якую заплачаны грошы, ініцыятывай групе было адмоўлена падкрэсьліць сваю прыналежнасьць да БНФ.

Ніяк не адрагавала наша "раёнка" і на экалагічную акцыю пратэсту, наладжаную суполкай "Крывіч" ля межрайбазы супраць забруджваньня ручая, які упадае ва Ушу. Затое вельмі аператывна адрагавалі гарадскія ўлады і гарадзел МВС, які склаў пратакол па сяброў суполкі "Крывіч" аб'інаваціўшы іх у правядзеньні несанкцыянаванага мітынгу.

Палітыка строгай цэнзуры праводзіцца ў газэце і ў адносінах да мастацкіх твораў. Друкуецца бязглыздыя і кан'юктурныя вершы В.Носова, і ў той жа час, адмаўляецца ў праве на публікацыю вершу В.Шнуркевіча "Курапаты", які потым быў надрукаваны ў "Ліме". Хутчэй за ўсё, такі ж лёс чакае і наступны яго твор "Спявае Данчак".

Толькі дзякуючы намаганьням такіх журналістаў, як А.Манцэвіч, В.Маркелаў, Д.Харытонаў, на старонках "Святла камунізму" часам зьяўляюцца больш-менш аб'ектыўныя і не перадурзаныя артыкулы. Інакш варта было б вярнуць нашай "раёнцы" тую назву, якую яна з гонарам насіла ў свой час — "Сталінскі сьцяг"!

ЯЗЭП ДАРАДНЫ

КАГО ДЗЯКАВАЦЬ?

20 лістапада 1989 г. маладзечанцы былі здзіўлены незвычайным для нашага гораду відовішчам. Каля райвыканкама на пустым газавым балоне сядзеў чалавек. Побач знаходзіўся плакат наступнага зместу: "Пратэстуват супраць ліміта газа". Справа ў тым, што 10 лістапада гэтага года выхараў нашага горада і раёна паведамлілі праз мясцовую газэту аб скарачэньні пастаўкі газу з 9 лістапада. Адзіна балон — на 45 дзён незалежна ад колькасці членаў сям'і.

І вось жыхар г.п. Радзюкавічы, бацька чатырох дзяцей Міткевіч Леанід Мікалаевіч, узвучыў тыдзень адгулаў, аб'явіў галадоўку супраць ліміту газу.

Дзень выдаўся марозным, з вакон райвыканкама выглядывалі спалоханыя твары чыноўнікаў. Нехта, больш чужылівы, вынес паралон, каб

галадачаму было зручней сядзець. Але ён адмовіўся. Недзе ў другой палове дня яму паведамілі, што ён можа ехаць да хаты, а газ яму прывяжуць. Але галадаччы быў упарты. Леанід Мікалаевіч доўга не толькі за сябе, але і за іншыя шматдзетныя сем'і.

На наступны дзень павінна была адбыцца сесія раённага Савета народных дэпутатаў. Галадаччы ў час сесіі - непрымнае відовішча, а Міткевіч збіраецца сядзець тут тыдзень. У міліцыю ня выклічыш - ня твая справа.

К вечару таго ж дня пытаньне было вырашана. Для усіх шматдзетных сем'яў ліміт на газ быў зняты. Гэтыя справы адбываліся ў панядзелак, а ў аўторак 21 лістапада ў мясцовай газеце з'явіўся артыкул "Што здарылася з газам", дзе растлумачвалася, што пакуты з газам выкліклі аварыямі на газаводзе ў Башкірыі, на Альмецьёўскім і Ольскім нафтагазаапрацоўчых заводах, а таксама ў сувязі з не вельмі ашчаднымі адносінамі да расходвання газу саміх жыхароў. На наступны ж дзень, 22 лістапада, ў той жа газеце з'явілася аб'ява "Да ведама жыхароў горада і раёна" аб тым, што з 21 лістапада 1989 года здымацца абмежаванні на прыём заказаў на дастаўку балонаў з газам. А як жа аварыі і ня вельмі ашчадныя адносіны да расходвання газу? Каму быў патрэбны ліміт на газ? Каму мы павінны быць удзячны за яго скасаванне: Міткевічу Леаніду Мікалаевічу, ці нашым уладам?

ТАЦЬЦІНА ПЯТРОВІЧ.

Над народамі чужыя "босы"
У бяздольнай нашай старане.
А народ, як рыба безгалосы,
Моўчкі карак перад імі гне.

А народу сьвіцца сваё поле,
Што і ён у доме гаспадар.
А народу часам сьвіцца воля,
Як нябёсаў найсьвяцейшы дар.

Сьвіцца, што нібыта сам засяду
На вясну свой хлебадайны край,
Ды за працу вырасьце надзеяй
Блаславенны ўласны ўраджай.

Песьня сьвіцца родная і мова,
Што з крывёй ад маці ўвабраў.
І бяседы вечарам з ім зым,
Клопаты ля гаспадарскіх спраў.

Працаваць - было б на чым - ня цяжка,
Зажынаць сваё яшчэ лягчай,
І здаецца ўжо далёкай казкай:
Гаспадарка, чарада дзяцей.

Сяньня дзеці ў свет ідуць і гінуць.
Не туды ўласны сын пайшоў...
Нат імня няма каму пакінуць...
Стала цушта на зямлі дзядоў...

ЛАРЫСА ГЕНІЮШ

ЖИТЬ ПО-ЛЕНИНСКИ.

С 1-го октября 1989 года ЦК КПСС принял решение о значительном повышении окладов работникам партийного аппарата. Постановление подписал Генеральный Секретарь ЦК КПСС М.С.Горбачев. Оно секретное в том смысле, что "Правде" не разрешили его печатать, чтобы рядовые коммунисты не знали, куда идут партийные взносы.

Прежние оклады партийных функционеров уже не устраивают. Они хотят получать зарплату на уровне советских кооператоров.

СРАВНИТЕ САМИ:

ДОЛЖНОСТЬ	ОКЛАД ДО ПОВЫШЕНИЯ	НОВЫЙ ОКЛАД
Инструктор обкома партии	250 рублей	370-400 руб.
Консультант, ответ-организатор	270	400-420
Зав. сектором	270	450-470
Зам.зав.отделом	310	510-530
Первый зам.зав.отделом	-	550
Зав. отделом	380	600
Секретарь обкома партии	450-500	700-750
Первый секретарь обкома партии	550	850

Кроме того, партийные работники получают в виде праздничных пособий 3 оклада в год: к 7 ноября, к 1 Мая, к отпуску (лечебные).

Кроме того, партийные работники имеют право на семейные путевки (с 80 % скидкой) в самых фешенебельных санаториях бывшего 4-го Главного Управления (Кремлёвского) Минздрава СССР.

Кроме того, руководители обкома партии (секретари обкома и заведующие отделами) имеют полулегальные дачи в Алуште (под вывеской пансионата работников госучреждений "Море"). Основные расходы покрываются за счет госбюджета и партийных взносов.

Кроме того, тем же лицам продолжают возить на квартиры спецайки ("продуктовые четверги"), но делается это конспиративно, в тёмное время суток.

По-прежнему хозяева области и из обкома партии "хозяйничают" на продуктовых, промтоварных, книжных и лекарственных базах.

Кроме того, секретари обкомов партии, первые секретари горкомов и райкомов партии, заведующие отделами обкомов имеют право за счёт государства отселять взрослых детей в отдельные квартиры, хотя юридически это незаконно.

Информация Профсоюза независимых журналистов СССР.

Газета "Атмода" № 1 (58) 2.1.1990 г.

ТРАГЕДЫЯ ЦІ ГАРМОНІЯ?

„Весь мир до основанья мы разрушим“

Хто скажа, менавіта які год стаў пачаткам саванінскага вынішчэння навакольнага асяроддзя на Беларусі? Нацыянальнае багацце, край азёр, рэк і лясоў паступова пераўтвараецца ў саюзную нарыжтоўчую кантору. За кароткі час, без усялякай навуковай падставы, без удзелу грамадскай думкі, з дапамогай меліярацыі па загаду партыйных функцыянераў на Беларусі было вынішчана амаль чвэрць рэк і азёр. Малюнічыя берагі і сенажаці заараны і пераўтвораны ў бульбяныя плантацыі. І вось апошняе, што засталася ад здратаванай прыроды, даканаў напаследак "мірны атам". Прагрымеў Чарнобыль і на голавы беларусаў паляцелі тысячы тон спрамянячага пыла, які павольна і паступова будзе забіваць нас, як павук забівае сваю ахвяру. Замучаны і дэмаралізаваны палітыкай дэнацыяналізацыі беларус закліва паглядае на свой ужо ня млы і не ўтульны родны кут. Адзінае, што застаецца для беларуса — гэта стаць сапраўдным гаспадаром на сваёй спрадвечнай зямлі. Калі не — значыць па-халудску працягваць задавальняць вялікаімперскія запысы златаглавай Масквы. Без карысці для сябе, вынішчаючы сваю прыроду.

Маладзёна сваёй сталінска-бражнеўскай архітэктурай (Інакш кажучы — савецкай) мала ў чым адрозніваецца ад іншых гарадоў Беларусі. Але адзінае, што можна заўважыць непадобнага на іншыя гарады, гэта вялікая чысьціня і выдатны экалагічны стан горада. Ва усялякім разе, так заўважыць мясцовыя чыноўнікі. Тут, як і лепшыя часы застою, нашы мясцовыя паны нават атрымліваюць пераходныя сыяжкі за лепшыя паказчыкі ў ахове навакольнага асяроддзя. Ці сапраўды гэта так?

Свае асабістыя меркаванні я паспрабую перадаць табе, шануюны чытач, трохкі ў іншым ракурсе, лепш кажучы, вачыма „нефармала“. Нішто ў нашым горадзе і блізка не нагадвае Еўропу. Велізарныя сьметнікі, якімі ніхто не цікавіцца, можна заўважыць паўсюль. Праўда, па ініцыятыве аховы прыроды была арганізавана экалагічная гарадская канферэнцыя, якая праходзіла на заводзе ЗІМ. Давалася прысутнічаць там і мне. Адзінае, што мяне больш за ўсё здзіўляла на канферэнцыі, так гэта тое, што я не заўважыў многіх кіраўнікоў прадпрыемстваў. Як бачыце, праблема чыстай вады і паветра ўвогульце не зьяўляецца для іх нейкай праблемай. На канферэнцыі мне давалося пачуць і такое: прадпрыемствам ЗІМ былі закапаны нейкія адходы вытворчасці. Гэта, як нас упэўніваюць, бяшкодны жалезны парашок. Узьнікае пытаньне: "Калі гэты парашок жалезны, дык навошта яго закапваць? Яго ж можна пераплавіць. Аднаму богу вядома, што яшчэ будуць закапваць і зьяўляць прадпрыемствам у Маладэчна. Галоснасць яшчэ не прыйшла на старонкі афіцыйнага друку.

Не так даўно суполкай "Крывіч" была праведзена акцыя пратэсту, мэтай якой скіравана на тое, каб зьвярнуць увагу грамадскасці на катастрофічны лёс малых ручаёў і рэк, якія і зараз можна забруджваць некаторымі прадпрыемствамі. Непадалёку ад завода "Тэхаснастка" быў створаны пікет для збору подпісаў, якія былі потым накіраваны ў гарвыканкам. Млішчыя не перашкаджала правядзенню акцыі. Але на другі дзень пракурор горада запатрабаваў прыцягнуць да адказнасці не кіраўнікоў прадпрыемстваў, такіх як КБВ і ПЭС, якія атручваюць воду, а наадварот, грамадскага інспектара па ахове прыроды Васілеўскага В.Б., які арганізаваў гэту экалагічную акцыю. Быў састаўлены пратакол, у якім дзейныі Васілеўскага разглядаліся, як парушэнне правапарадку. Пасля чаго Васілеўскі В.Б. быў выкліканы на адміністрацыйную камісію да сакратара гарвыканкама т. Кулеўскага. На камісіі Кулеўскі заявіў: "Вырашыць экалагічныя праблемы ў горадзе мы ня можам, у нас няма ўлады". Даруйце, але ў каго ж яна. Як бачым, партыйнае і савецкае кіраўніцтва нічога не зьбіраецца вырашаць. Магчыма думаецца, шануюны Кулеўскі, спакойна дасядзець у сваім крэсьле да пенсіі, а потым у мягкіх тапках прасядзець ля тэлевізара, дажыць да глыбокай старасці і спакойна памёрці? Але, як значыць! Усе ж мы будзем піць ваду з аднаго крана. Каб не прыйшлося ўсім нам у будучыні, і Стахоўскім, і Кулеўскім паміраць не спакойна, а можа, нават, пакутліва ад той атручываемай вады, на якую мы ўсе у гаркаме і выканкаме глядзіце з алімпійскім спакоем!

У. Сьвянціцкі.

ПАВАЖАННЯ ЧЫТАЧЫ!

Гэты білетэнь Рады Маладэчанскага аддзялення БНФ мае на мэце ліквідаваць, у меру нашых магчымасцяў і здольнасцяў, той вакуум у сфэры галоснасці, тую аднабаковасць і тэндэнцыю насіць нашага мясцовага афіцыйнага друку, якія сталі магчымымі, дзякуючы манополі КДС на "кіруючую ролю". Мы прынцыпова ня згодны з тым, што толькі партыя, якая зьяўляецца "авангардам нашага грамадства", можа гарантаваць нам посьпех перабудовы і ўпэўнена прывесці нас "стройнай і згуртаванай" маўклівай чарадой да "сьветлай будучыні сацыялістычнай прававой дзяржавы".

Мы ўпэўнены, што не партыя, а добрая воля і дзейныі ўсяго народа, яго сьвядомасць, актыўная грамадская пазіцыя могуць прывесці нас да перамогі над усім тым кансерватыўным, закасьпянем, злачынным, што пакінула нам у спадчыну наша трагічная гісторыя і, у першую чаргу, усе тыя, хто стаў усе гэтыя дзесяцігоддзі ў нашым "авангардзе".

Відавочна, што першым крокам у гэтай барацьбе супраць антыгуманнай дзяржаўнай сістэмы падаўлення асобы зьяўляецца галоснасць, плюралізм ідэй. Няхай наша "Раніца" будзе ў нашых мясцінах такім першым, яшчэ няўпэўненым, але шчырым у намаганьнях крокам у гэтым напрамку.

Рэдкалегія.

Адрас для карэспандэнцыі: БССР, Менская вобл., г. Маладэчна, вул. Капуцага, 26, МарыІ.

Меркаваньне аўтараў публікаваных матэрыялаў не абавязкова супадае з меркаваньнем рэдкалегіі.